

Havs- och vattenmyndighetens förslag om ändringar i  
Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:36) om fiske i  
Skagerrak, Kattegatt och Östersjön

---

A Allmänt

**Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå**

Efter hemställan från länsstyrelserna i Uppsala, Stockholm, Östergötland, Södermanland, Kalmar och Blekinge län föreslår Havs- och vattenmyndigheten (HaV) regeländringar längs Sveriges ostkust för att stärka bestånden av framför allt gädda, gös, öring och till viss del abborre.

Nuvarande status för dessa bestånd är svag och biologiska underlag från Sveriges lantbruksuniversitet, institutionen för akvatiska resurser, (SLU Aqua) pekar på att framför allt gäddan, gösen och öringen är i behov av stärkt skydd.

Syftet med förslaget är att fiskedödigheten ska minska i berört område och att det fiske som bedrivs ska ske på ett långsiktigt hållbart sätt genom införande av fångstbegränsningar framför allt för stor fisk och för fiske under lektid.

**Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd**

Ett alternativ till de föreslagna ändringarna av fiskebestämmelserna är att förbjuda fisket helt på kuststräckan. Detta skulle förmodligen innebära att bestånden skulle återhämta sig snabbare än om visst fiske tillåts. HaV gör dock bedömningen att denna mer ingripande åtgärd inte är nödvändig. Bestånden kommer på sikt att uppnå god beståndstatus också om fiske tillåts i den omfattning som nu föreslås.

Om de föreslagna ändringarna inte införs finns en stor risk för att beståndstatus ytterligare försämras, vilket skulle kunna leda till att fiske helt måste förbjudas eller att mer generella bestämmelser om fredningsperioder över hela kuststräckan måste införas.

**Uppgifter om vilka som berörs av regleringen**

Eftersom det inte föreligger någon rapporteringsskyldighet för fritidsfiskare saknas detaljerade uppgifter om hur många fritidsfiskare som fiskar på berörd kuststräcka. Det saknas också uppgifter om fångsternas storleksordning och vilka redskap som används. Uppgifter om fritidsfisket har därför fått hämtas från HaV:s och SCB:s nationella enkätstudie kring fritidsfiskets omfattning och påverkan. I enkätstudien är ett enkätområde definierat för mellersta Östersjön och innefattar kuststräckan från

kommungränsen Östhammar/Tierp i norr till Torhamns udde i söder, vilket överensstämmer med de flesta i remissen föreslagna åtgärdernas område. Uppgifterna som presenteras avser ett årsmedelvärde för åren 2013–2019 om inget annat anges.

I mellersta Östersjön fiskade i genomsnitt 162 000 fritidsfiskare årligen under åren 2017–2019. I genomsnitt stod dessa tillsammans för cirka 1,2 miljoner fiskedagar årligen under samma tidsperiod. Fisket från båt är vanligt i området och 60 procent av fiskedagarna sker från båt.

Majoriteten, 63 procent, av fisket sker under sommarmånaderna, men fiske bedrivs också under vår och höst. Spinnfisket är det fiske som är vanligast i området, hela 57 procent av samtliga redskapsdagar sker med spinnspö. Den näst vanligaste fiskemetoden är mete (20 %) följt av nätfiske (13 %). Spinnfisket dominerar kraftigt i mellersta Östersjön och är andelsmässigt signifikant större än spinnfisket i samtliga andra havsområden förutom södra Östersjön.

Fritidsfisket i mellersta Östersjön riktar sig främst mot målarterna abborre (68 % har arten som målart i sitt fiske), gädda (59 %), öring (26 %) respektive gös (18 %). Fritidsfisket behållna fångst av dessa arter uppgår till 338 ton abborre årligen, respektive 183 ton gädda, 58 ton öring samt 35 ton gös. Fisket med handredskap står för 65 % av dessa fångster, fisket med mängdfångande redskap står för resterande 35 %.

Yrkesfisket står för mycket liten del av fisket efter dessa arter. Yrkesfisket efter öring och gädda är nästan obefintligt och fritidsfisket står därför för cirka 99 procent av fångsterna. För abborre och gös står yrkesfisket för endast 4 respektive 5 procent av fångsterna.

Totalt var det 44 yrkesfiskare som rapporterade fångst av någon av dessa arter. Vanligast var fångst av abborre följt av, i storleksordning, gädda, öring och gös. Flera av dessa yrkesfiskare hade fångster av flera av dessa arter. Totalt uppgick landningarna till 18 ton till ett värde av 683 000 kr.

För abborre var det sex fartyg som stod för 64 procent av den totala fångsten medan för gäddan var det tre fartyg som stod för 65 procent av fångsten. Gösfångsterna var än mer dominerande till ett fåtal fartyg där fyra av dessa tio fartyg stod för 94 procent av fångsten. Av de 13 fartyg som landat öring stod fyra fartyg för 74 procent av den totala fångsten. Man kan således konstatera att fångsterna av dessa arter fiskas främst av ett fåtal yrkesfiskare, närmare bestämt 13 stycken. Även dessa yrkesfiskare fiskar flertalet av dessa arter.

Utöver dessa arter fiskar yrkesfiskarna även efter andra arter. Dessa 13 yrkesfiskare har bland annat även registrerat fångster av torsk, sill och ål. Fem av de 13 yrkesfiskarna är i stor utsträckning beroende av fisket efter antingen abborre, gädda, gös eller öring. Där beroendegraden är definierad som minst 70 procent av yrkesfiskarnas totala fångst består av abborre, gädda, gös och öring.

### **Uppgifter om vilka kostnadsmässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen**

Förslaget innebär i princip inga kostnadsmässiga konsekvenser.

De som fritidsfiskar med handredskap har möjlighet att fortsätta fiska utanför fredningsområdena. I de fall fisket sker med andra redskap med stöd av enskild rätt finns fortfarande möjligheten att bedriva fiske under resterande del av året. I förlängningen syftar åtgärderna till att förbättra beståndstatus för berörda arter, vilket bör leda till att fisket under övrig tid blir bättre.

Vad gäller yrkesfisket föreslår HaV att länsstyrelsen ska kunna ge undantag från bestämmelserna om fångstbegränsningar för gädda och gös. HaV bedömer att ett småskaligt kustnära yrkesfiske bör kunna bedrivas utan att förslaget ger några märkbara konsekvenser för bestånden. Yrkesfiskare behöver dock lämna in en sådan ansökan, vilket kan göras elektroniskt och en gång per år.

### **Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på**

Föreslagna beslut grundar sig på HaV:s bemyndiganden i 2 kap. 7 och 12 §§ förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen samt artiklarna 11.1 och 20 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013 av den 11 december om den gemensamma fiskeripolitiken.

Artikel 11:1 ger en medlemsstat befogenhet att anta bevarandeåtgärder i områden som inte berör andra medlemsstaters fiskefartyg och som är nödvändiga för att kunna efterleva skyldigheter som bl.a. följer av art- och habitatdirektivet. Förutsättningen är att dess åtgärder är förenliga med de mål som fastställs i artikel 2 i förordningen.

Enligt artikel 20 får en medlemsstat vidta icke-diskriminerande åtgärder för bevarande och förvaltning av fiskbestånd och för att bibehålla eller förbättra bevarandestatusen för de marina ekosystemen inom en gräns på tolv nautiska mil från dess baslinjer, förutsatt att unionen inte har antagit åtgärder för bevarande och förvaltning särskilt för detta område eller åtgärder som specifikt avser det problem som identifierats av den berörda medlemsstaten.

För båda artiklarna gäller att åtgärderna är minst lika strikta som åtgärderna enligt unionsrätten.

### **Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen**

EU:s gemensamma fiskeripolitik omfattar åtgärder för bevarande och förvaltning av levande marina akvatiska resurser, dvs. de akvatiska

resurserna i haven. Det finns dock inte några bevarandeåtgärder på EU-nivå som motsvarar de föreslagna åtgärderna, utan förslaget innebär en komplettering av EU:s regelverk i syfte att förbättra bevarandestatusen i de aktuella vattnen, vilket överensstämmer med de mål och principer för den gemensamma fiskeripolitiken som anges i artiklarna 2 och 3 i (EU) nr 1380/2013.

### **Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser**

Bestämmelserna kommer att kungöras i vanlig ordning och utöver detta kommer information ges via HaV:s hemsida samt pressmeddelanden. Länsstyrelserna kommer att sprida information regionalt. Någon tid för omställning eller liknande bedöms inte vara nödvändigt.

Länsstyrelserna har genomfört en omfattande förankringsprocess inom respektive län i dialog med berörda fiskerättsägare och fiskets olika organisationer på regional nivå.

HaV föreslår att de nya bestämmelserna träder i kraft den 1 mars 2021.

## **B Kommuner och landsting**

*Markera med x*

( x ) Regleringen bedöms inte få effekter för kommuner eller landsting. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av punkten i avsnitt B

( ) Regleringen bedöms få effekter för kommuner eller landsting. Konsekvensutredningen innehåller därför en beskrivning av punkten i avsnitt B.

## **C Företag**

Med företag avses här en juridisk eller en fysisk person som bedriver näringsverksamhet, det vill säga försäljning av varor och/eller tjänster yrkesmässigt och självständigt. Att yrkesmässigt bedriva näringsverksamhet bör tolkas brett.

*Markera med x*

( ) Regleringen bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av punkterna i avsnitt B.

( x ) Regleringen bedöms få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

Konsekvensutredningen innehåller därför en beskrivning av punkterna i avsnitt B.

**Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen**

Totalt är det 64 fiskefartyg (fiskelicensinnehavare) som berörs och samtliga är mikroföretag.

**Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader.**

Föreslagna reglering bedöms inte påverka företagens tidsåtgång eller administrativa kostnader i någon större omfattning. Yrkesfiskare som behöver dispens från redskapsbegränsningen kommer att en gång om året behöva söka dispens hos till länsstyrelsen. Tidsåtgången kommer att bestå i att fylla i en ansökan och att posta eller mejla in denna till länsstyrelsen.

**Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen**

De föreslagna ändringarna medför inga andra kostnader.

**Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen**

Bestämmelserna träffar alla yrkesfiskare lika, varför HaV:s bedömning är att reglerna inte kommer att påverka konkurrensförhållandena.

**Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen**

De föreslagna ändringarna bedöms inte påverka företagen i några andra avseenden än de som nämnts tidigare i denna konsekvensutredning

**Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning**

Utöver de hänsyn som HaV redan har tagit till yrkesfisket, som samtliga är småföretagare, har inga andra särskilda hänsyn tagits vid framtagandet av föreskriftsförslagen.

## **D Samråd**

**Beskrivning av ett eventuellt tidigt samråd**

Av länsstyrelsens skrivelse till HaV framgår att länsstyrelsen har genomfört samråd med berörda fiskerättsägare och fiskets olika organisationer på regional nivå.

## E Kontaktperson

**Ange vem som kan kontaktas vid eventuella frågor**

Martin Rydgren, 010-698 62 50

Martin Karlsson, 010-698 62 42